

OTÁZKY O VAKCÍNE PROTI OCHORENIU COVID-19?

Informácie pre pracovníkov pracujúcich s verejnosťou

Vaša práca je dôležitá. Keďže často prichádzate do kontaktu s ostatnými, mohlo by to zvýšiť pravdepodobnosť, že budete vystavení vírusu. Vaše zdravie a bezpečnosť sú pre nás dôležité, preto vás podporíme pri očkovaní, keď vám bude ponúknuté.

Ochorenie COVID-19 sa môže vyvinúť u ľudí ľubovoľného veku po vystavení vírusu. Väčšina ľudí, ktorí ho dostanú, bude mať mierne, krátkodobé príznaky, ale u mnohých ľudí sa vyvinie ťažké ochorenie a môžu potrebovať nemocničnú starostlivosť. Ochorenie COVID-19 v tejto krajine už spôsobilo viac ako 100 000 úmrtí. Očkovanie bude zohrávať hlavnú úlohu v prevencii ďalších úmrtí na COVID-19 a v pomoci pri návrate k normálnejšiemu životu.

Je normálne, že máte otázky o ktoromkoľvek lieku vrátane vakcín. Ak ste sa ešte nedali zaočkovať, pretože máte obavy, môžu vám pomôcť tieto informácie:

1. Nie som zaregistrovaný/á u GP (praktického lekára)/nemám číslo NHS...

Ak vám bola ponúknutá možnosť dať sa zaočkovať, mali by ste tak urobiť, aby ste chránili seba a ostatných bez ohľadu na to, či ste zaregistrovaní u praktického lekára alebo nie.

Stále vám však odporúčame zaregistrovať sa u všeobecného lekára. U praktického lekára sa môže zaregistrovať každý v Anglicku a môže ho navštíviť bezplatne. Nezáleží na vašom imigračnom statuse a nemusíte mať trvalú adresu. Stačí kontaktovať miestnu ambulanciu a zaregistrovať sa (miestnu ambulanciu praktického lekára nájdete na adrese <https://www.nhs.uk/service-search/find-a-gp>)

2. Obávam sa, že vakcína ovplyvní moju plodnosť...

Zváženie takýchto vedľajších účinkov je zodpovedné, najmä ak sa aktívne snažíte otehotnieť. Neexistujú však dôkazy o tom, že by ktorakolvek z vakcín ponúkaných vo Veľkej Británii ovplyvňovala plodnosť. Dr. Edward Morris, prezident Royal College of Obstetricians and Gynecologists (*Kráľovská akadémia pôrodníkov a gynekológov*) /lekárov, ktorí sa špecializujú na problémy spojené s tehotenstvom/, uviedol: „Chceme ubezpečiť ženy, že neexistujú dôkazy, ktoré by naznačovali, že ovplyvnia vakcíny COVID-19 plodnosť. Tvrdenia o akomkoľvek vplyve očkovania proti ochoreniu COVID-19 na plodnosť sú špekulatívne a bez akýchkoľvek podporných údajov.“

Pri rozhodovaní o očkovacej látke by ste mali brať do úvahy aj možné dôsledky nákazy COVID-19 počas tehotenstva (čo by sa mohlo stať, ak nebudete zaočkovaná). Niektorým ľuďom to veľmi nedochádza, že to môže mať následky pre nenarodené deti.

3. Kojím a bojím sa, že by mohla očkovacia látka ublížiť môjmu dieťaťu...

Väčšina dojčiacich matiek si dáva pozor na to, čo dostanú do tela, aby neublížili svojmu dieťaťu. Možno ste videli, že neexistujú žiadne dôkazy o bezpečnosti vakcín v tehotenstve/počas dojčenia; je to preto, lebo tehotné a dojčiace ženy neboli zahrnuté do štúdií bezpečnosti.

Odborníci sa však zhodujú, že nie je známe riziko pre dojčiacu matku, ktorá podstúpi očkovanie. Dojčiace ženy majú na výber mnoho ďalších vakcín. Tento názor podporuje aj organizácia Royal College of Midwives. Ak máte nejaké obavy, mali by ste sa porozprávať so svojou Health Visitor (*terénnou zdravotníckou pracovníčkou*).

Internetová stránka charitatívnej organizácie Tommys obsahuje veľa užitočných informácií:

<https://www.tommys.org/pregnancyhub/blogs-stories/covid-19-vaccine-pregnancy-and-breastfeeding>

4. Počul/a som, že vakcína bola vyvinutá s použitím živočíšnych produktov, a to je v rozpore s mojím presvedčením...

Vakcíny ponúkané vo Veľkej Británii neobsahujú žiadne produkty pochádzajúce zo zvierat. K dispozícii nie sú žiadne vakcíny, ktoré by pri svojom vývoji nepoužívali testovanie na zvieratách. Organizácie, ako napr. Vegan Society (*Vegánska spoločnosť*), uznávajú, že vakcína je základnou súčasťou záchrany životov.

Ďalšie informácie nájdete na <https://vegsoc.org/lifestyle/covid-19-vaccines/>

5. Mám alergie (alebo anafylaxiu), takže by som sa nemal/a dať zaočkovať... Bojím sa o bezpečnosť vakcíny ...

V súčasnosti odporúčame, aby ste sa dali zaočkovať, pokiaľ:

- ste nemali závažnú alergickú reakciu na ktorúkoľvek zo zložiek očkovacej látky (odkazy na tieto informácie sú uvedené na konci tohto dokumentu) alebo
- po prvej dávke vakcíny COVID-19 sa u vás vyskytla anafylaxia.

Ak ste si nie istí, kontaktujte svojho praktického lekára. Na alergie sa vás však spýtajú pre istotu pred každou podanou vakcínou .

6. Mám obavu z bezpečnosti vakcíny...

Pri užívaní akýchkoľvek liekov vrátane vakcín je bežným problémom spochybňovanie bezpečnosti.

Vakcíny schválené na použitie vo Veľkej Británii spĺňajú prísne normy bezpečnosti, kvality a účinnosti tak, ako to stanovuje nezávislá Medicines and Healthcare Products Regulatory Agency (*Regulačný úrad pre lieky a zdravotnícke výrobky*) (MHRA).

Každá schválená očkovacia látka proti koronavírusu musí prejsť všetkými klinickými skúškami a bezpečnostnými kontrolami, ktorými musia prejsť všetky ostatné licencované lieky. Úrad MHRA dodržiava medzinárodné bezpečnostné normy.

Vyvíjajú sa ďalšie vakcíny. Úrad NHS ich sprístupní až po dôkladnom otestovaní, aby sa zaistila ich bezpečnosť a účinnosť. Vakcínu proti ochoreniu COVID-19 dostali doteraz milióny ľudí a správy o závažných vedľajších účinkoch, ako sú alergické reakcie, boli veľmi zriedkavé. Neboli hlásené žiadne dlhodobé komplikácie .

7. Myslím, že to všetko bolo hotové príliš rýchlo...

Z dôvodu závažnosti tejto pandémie vedci z celého sveta spolupracovali na rýchlom vývoji vakcín. Vakcíny proti ochoreniu COVID-19 sa dokázali veľmi rýchlo posunúť od vývoja k použitiu u populácii v porovnaní s tým, ako dlho zvyčajne trvá vývoj liekov. A to preto, lebo hľadanie vakcíny proti ochoreniu COVID-19 bolo také dôležité, že sa procesu venovalo veľké úsilie a zdroje. Práca na vakcíne bola na prvom mieste, a preto nedošlo k oneskoreniu výskumu.

8. Dávam si pozor na všetky vakcíny ...

Opatrnosť je pochopiteľná a ak máte pochybnosti, pomôže vám prístup k skutočnostiam a kvalitným informáciám (pozrite si odkazy na konci tejto písomnej informácie). Je dôležité, aby ste sa uistili, že sú informácie, ktoré vidíte/počujete, správne, pretože je tu momentálne veľa dezinformácií.

Vakcíny sú už mnoho rokov dôležitou súčasťou dobrého verejného zdravia. Takto zvládame choroby, ako je napr. obrna alebo TBC; bez hromadného očkovania by sa tieto choroby naďalej šírili a zabíjali mnoho ľudí. Mnoho tisíc ľudí vo Veľkej Británii je každoročne zaočkovaných bez akýchkoľvek negatívnych účinkov.

Čím viac ľudí je zaočkovaných proti konkrétnej chorobe, tým lepšia je kontrola tejto choroby.

9. Moja rodina/priatelia v zahraničí mali iné informácie, ako sú mi povedané tu...

Nie je neobvyklé, že rôzne krajiny poskytujú mierne odlišné rady. Všetci poradia to, čo je pre ich populáciu najlepšie. Rôzne krajiny tiež používajú rôzne vakcíny, takže ak hľadáte informácie, uistite sa, že to súvisí s vakcínami, ktoré sú ponúkané vo Veľkej Británii. V súčasnosti sú to:

- vakcína Pfizer/BioNTech
- vakcína Oxford Astra-Zeneca.

Vakcína Moderna bola nedávno schválená vo Veľkej Británii a pravdepodobne sa bude už čoskoro používať.

10. Nemyslím si, že s novými variantmi to má zmysel...

Všetky vírusy sa menia (mutujú), ako vytvárajú kópie samých seba, aby našli spôsob, ako prežiť. Takže neočakávame, že sa neobjavia nové varianty.

V súčasnosti používané vakcíny boli vyvinuté proti skorším variantom vírusu, to však neznamená, že neposkytujú žiadnu ochranu pred novými variantmi. Pravidelne sa objavujú nové informácie o účinnosti proti rôznym variantom.

Pretože je to všetko tak nové, vedci zatiaľ presne nevedia, aké účinné sú súčasné vakcíny s rôznymi stupňami ochorenia pri nových variantoch.

Keď sa nedáte zaočkovať, znamená to, že nebudete mať žiadnu ochranu pred žiadnym z variantov.

11. Obávam sa, že sa u mňa objaví krvná zrazenina...

Niektoré krajiny pozastavili používanie jednej z vakcín (Oxford AstraZeneca) kvôli obavám z krvných zrazenín. Avšak Svetová zdravotnícka organizácia, Európska agentúra pre lieky a britské regulačné orgány pre lieky (MHRA) uviedli, že výhody vakcíny prevažujú nad rizikami.

Touto vakcínou už bolo zaočkovaných viac ako 17 miliónov ľudí v celej Európe a počet hlásených krvných zrazenín z tejto skupiny je malý. V skutočnosti sa v populácii vyskytlo menej prípadov, ako by sa čakalo, najmä u staršej populácii, ktorá očkovanie podstúpila najskôr.

Problémy s krvnými zrazeninami sú však bežné u ľudí, ktorí ochorejú na Covid-19. Riziko vzniku krvnej zrazeniny by bolo oveľa väčšie, keby ste dostali Covid-19, ako je to v prípade očkovania.

12. Počul/a som, že budem musieť každý rok dostať novú injekciu...

Zatiaľ nevieme, aká bude budúcnosť vakcín Covid-19. Iba čas môže povedať, aké účinné sú prvé dve dávky na nové kmene a ako dlho bude trvať ochrana. Ak skutočne potrebujeme ročnú dávku, nebude sa to líšiť od súčasného očkovačieho programu proti chrípke.

Vieme, že súčasné očkovanie významne znižuje riziko ťažkého ochorenia a úmrtí u tých, ktorí sú zaočkovaní.

13. Mal/a som zlé skúsenosti s prvou dávkou ...

Väčšina ľudí mala bežné vedľajšie účinky, ako boľavé rameno alebo bolesť hlavy. Tieto vedľajšie účinky sa však dali ľahko zvládnuť paracetamolom u tých, ktorí ho môžu užívať. Je nám ľúto, ak ste boli jedným z ľudí, u ktorých sa po prvej dávke vyskytli horšie vedľajšie účinky, pretože boli menej časté.

Ak očakávate, že sa po druhej dávke budete cítiť rovnako, môžete sa pokúsiť na to pripraviť a na ďalší deň si nenaplánujete príliš veľa a prípadne po podaní dávky užijete paracetamol. Pre väčšinu ľudí sú krátkodobé vedľajšie účinky očkovania výhodnejšie ako účinky nakazenia sa ochorením Covid-19.

Ak súviseli vaše zlé skúsenosti skôr s prostredím ako s vakcínou, nezabudnite, že si druhú dávku môžete rezervovať na inom mieste, ak máte záujem. Stačí zavolať na číslo 119 a dohodnúť sa na inom mieste očkovania.

14. Kde môžem získať ďalšie informácie?

Ak hľadáte informácie sami, vždy používajte spoľahlivé zdroje, ako napríklad stránky úradu NHS:

<https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/coronavirus-vaccination/coronavirus-vaccine/>

Viac informácií o jednotlivých vakcínach vrátane ich zložiek sa dozviete na nižšie uvedených odkazoch. Tieto informácie môžu byť veľmi technické. Ale ak potrebujete, aby vám niekto vysvetlil alebo odpovedal na vaše otázky týkajúce sa vakcín, môžete sa opýtať svojho lekára (alebo iného zdravotníckeho pracovníka, ako je pôrodná asistentka) alebo zdravotníckeho pracovníka, ktorý vám ponúka očkovanie.

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/955901/Temporary_Authorisation_Patient_Information_BNT162_6_0_UK_clean.pdf

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/948335/Information_for_UK_recipients_COVID-19_Vaccine_AstraZeneca.pdf

---

Nech už máte akékoľvek obavy z vakcín, váš praktický lekár alebo iný zdravotnícky personál sa s vami radi stretnú, aby vám odpovedali na vaše otázky.

Očkovanie je kľúčovou súčasťou ukončenia pandémie.